

ЭКОНОМИКАҒА ҚЫСҚАША ШОЛУ

2018 АҚПАН

Өткен айлардағы негізгі үрдістер, (ж/ж):

- Жылдық инфляция нысаналы дәліз шегінде қалыптасты (6,5%)
- Мұнай өндірудің өсу қарқыны жалғасуда
- Құрылыс саласының қысқару қарқыны төмендеді
- Негізгі капиталға инвестициялардың өсуі жоғары деңгейде сақталуда
- Нақты ақшалай табыстың төмендеуі жалғасуда, бірақ қалпына келу белгілері көрінуде

I. ИНФЛЯЦИЯ

2018 жылғы ақпанда айлық инфляция 0,7% деңгейінде қалыптасты.

Азық-түлік тауарларының бағасы өткен айда 0,8%-ға қымбаттады. Маусымдық факторлардың әсерінен көкөніс, жеміс-жидек пен сүт өнімдері бағалары көтерілді. Қантқа әлемдік бағалардың төмендеуіне қарамастан, оның құны Қазақстанда артты. Бағалардың төмендеуі жұмыртқа, құс етіне, шайға және макарон бағасы төмендегені байқалды.

2018 жылғы ақпанда **азық-түлікке жатпайтын тауарлардың** бағасы 0,5%-ға өсті. Өнеркәсіптік өнім өндірушілердің энергия ресурстары бағаның өсуі аясында бағаның ең жоғары өсуі бензинге (1,5%-ға) және дизельдік отынға (0,8%-ға) тіркелді.

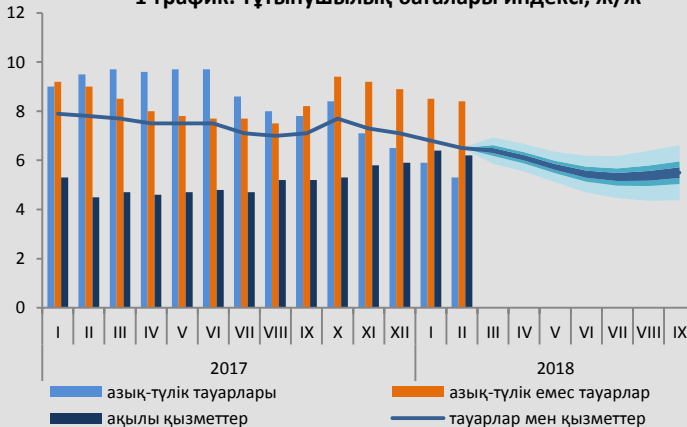
Ақылы қызметтер 0,7%-ға қымбаттады. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылықтың негізгі түрлеріне, ыстық және суық суға, жылытуға, электр энергиясына, кәрізге, қоқыс жинауға, сондай-ақ көліктік қызметтерге (әсіресе, әуе көлігі қызметтеріне), почта байланысы қызметтеріне және білім беруге өсу байқалды. 2018 жылғы ақпанында жылдық инфляция 6,5%-ды құрды. Инфляциялық процестердің баяулауы негізінен сыртқы инфляцияның әлсіреуі, халықтың нақты ақшалай табыстарының төмендеуі және ішкі нарықтағы жиынтық жеткізілімнің өсуі аясында, ішкі сұраныстың баяу қалпына келуімен байланысты.

Халықтың инфляциялық күтулері Ұлттық Банктің нысаналы дәлізінде тұр, оның үстіне бұл көрсеткіш төмендеуде және инфляциялық күтулердің тұрақтануын көрсетіп отыр.

2018 жылдың 1-ші тоқсанында жылдық инфляция динамикасы кәсіпорындардың көпшілігі (71,9%) тұтыну бағалары ағымдағы бағамен өсетін болады деп күтуде. Респонденттердің 11%-і қазіргі уақытқа қарағанда бағаның төмендеуін күтуде. Баға өсімінің жылдам қарқынмен өсуін күткен кәсіпорындардың үлесі азайды.

Ұлттық Банк болжамы бойынша жылдық инфляция біртіндеп бәсеңдейді. 2018 жылы жылдық инфляция 5-7% нысаналы дәліз ішінде қалыптасады деп күтуде.

1-график. Тұтынушылық бағалары индексі, ж/ж

ҚР ҰЭМ КС деректері бойынша

2-график. Халықтың инфляциялық күтулері, ж/ж

3-график. ҚР экономикасының нақты секторы кәсіпорындарының инфляциялық күтулері, %

ҚР ҰБ деректері бойынша

II. ІШКІ ЖАЛПЫ ӨНІМ

(алдыңғы жылдың тиісті кезеңіне %-бен)

ҚР ҰЭМ СК есеп деректері бойынша туынды ІЖӨ көлемі 2017 жылғы қаңтар-желтоқсанда нақты көрсеткіште 4,0%-ға ұлғайып 51,6 трлн. теңгені құрады.

ІЖӨ өсуіне негізгі үлесті тау-кен өнеркәсіп көлемінің (9,3%-ға), өңдеуші өнеркәсіп (5,1%-ға), көлік және қоймаға жинау (4,8%-ға), көтерме және бөлшек сауда (3,2%-ға), жылжымайтын мүлікпен операциялар (2,1%-ға) көлемінің ұлғаюы.

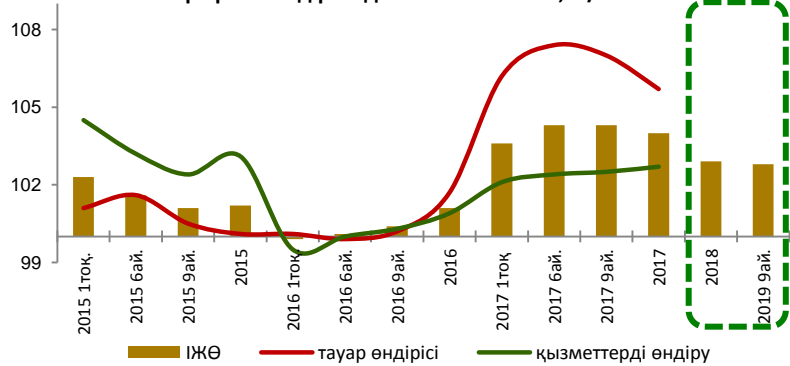
ІЖӨ 2017 жылдың 9 айдың қорытындысы бойынша **түпкілікті пайдалану әдісі** 4,2% деңгейде сақталуда.

Көрсеткіштің ұлғаюына шикізат тауарларының әлемдік конъюнктурасының жақсаруы аясында таза экспорттың өсуі оң үлес қосты.

Үй шаруашылық шығыстарының өсуі баяулады, бұл нақты ақшалай табыстың және айлықтың мөлшері төмендеуіне байланысты болды.

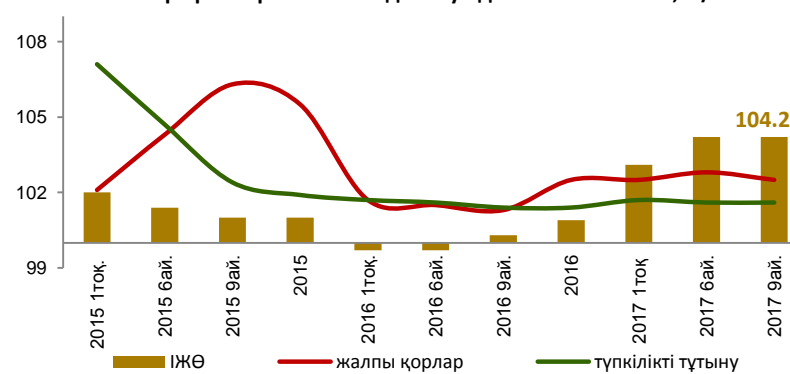
Ұлттық Банктің болжауы бойынша 2018 жылы ІЖӨ-нің нақты өсімі 2,9%, 2019 жылдың 9 айында 2,8% болады деп болжануда.

3-график. Өндіріс әдісімен ІЖӨ %-бен, ж/ж

ҚР ҰЭМ КС, ҚР ҰБ деректері бойынша

4-график. Түпкілікті пайдалану әдісімен ІЖӨ %-бен, ж/ж

ҚР ҰЭМ КС, ҚР ҰБ деректері бойынша

III. ҚЫСҚА МЕРЗІМДІ ЭКОНОМИКАЛЫҚ ИНДИКАТОР

2018 жылғы ақпанда қысқа мерзімді экономикалық көрсеткіш* 105,2% құрады.

Барлық негізгі салаларда оң динамиканың серпіні тіркелген. Құрылыс пен сумен жабдықтау бұрынғысынша тежеулік әсерін тигізеді.

Өнеркәсіптегі және көліктегі өнім шығарудың кеңеюі, инвестициялық белсенділіктің елеулі өсуі (оның ішінде шетелдік инвесторлар тарапынан) және де ішкі тұтынудың қалпына келуі қысқа мерзімді экономикалық индикатордың ұлғаюына себепші болды.

5-график. Қысқа мерзімді экономикалық индикатор

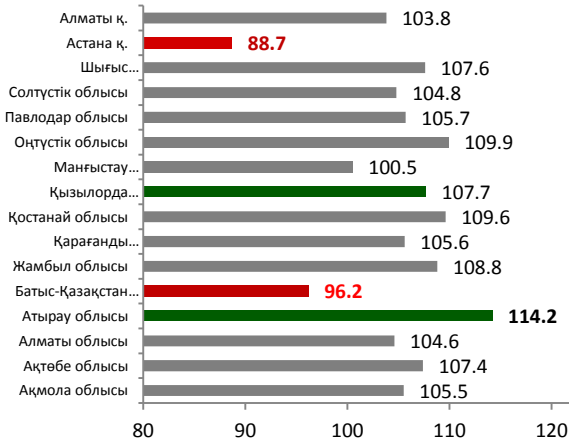

жылдың басынан бастап тиісті кезеңге дейінгі, %-пен

* - экономиканы дамыту үрдістерін сипаттайды және базалық салалар: ауыл шаруашылығы, өнеркәсіп, құрылыс, сауда, көлік және байланыс бойынша шығару индекстерінің өзгеруіне негізделеді. ІЖӨ көлеміндегі осы салалардың үлесі 63-64%-ды құрайды.

6-график. ҚР өңірлері бойынша қысқа мерзімді экономикалық индикатор, ж/ж %-бен

ҚР ҰЭМ КС деректері бойынша

Ең жоғары ҚЭИ мәні республика бойынша **Атырау облысында** байқалады. Тау-кен өндіру өнеркәсібіне бағытталған инвестициялардың елеулі өсуден көтерме саудадағы шикі мұнайды сатудың жоғары көлемдері аясынан индикатор өсуді көрсетті. Сонымен қатар, тау-кен өндіру өнеркәсіптің және байланыстың өсуі белгіленген. Құрылыс саласы теріс әсер тигізді (инженерлік ғимараттар мен магистральдық құбырлар).

Алғаш рет ұзақ уақыт ішінде **Қызылорда облысы** бойынша ҚЭИ оң аймағына көшті. Көрсеткішінің ұлғаюы құрылыстағы және көліктегі (жолаушылар айналымы) оң қарқынына байланысты.

Астана қаласы бойынша ҚЭИ жылдың басынан өңдеу өнеркәсіптегі, құрылыстағы, көліктегі және саудадағы көлемінің қысқаруынан төмендеуді көрсетті.

Батыс Қазақстан облысындағы ҚЭИ-ң төмендеуі тау-кен өнеркәсібіндегі газ конденсатын өндірудің көлемінің, сондай-ақ сауда мен көліктің төмендеуіне байланысты.

IV. ЭКОНОМИКАНЫҢ НЕГІЗГІ САЛАЛАРЫ БОЙЫНША ШОЛУ

2018 жылдың қаңтар-ақпан айларында **өнеркәсіп өндірісінің** көлемі 5,6%-ға артты.

Жыл басынан **тау-кен өнеркәсібі** 5,5%-ға өсті. Шикі мұнай мен табиғи газды өндірудің өсуі өнеркәсіптің ұлғаюына әсер етті. Сонымен бірге көмір мен лигнит өндірудің көлемдері төмендеді (Қарағанды облысында).

Өңдеу өнеркәсібінде өсім 6,1% құрады. Салаға кіретін барлық ішкі салаларында өндірістің өсуі байқалуда. Ең көп өсу металлургия өнеркәсібінде және машина жасауда байқалады. Кокс және тазартылған өнімдердің, сондай-ақ жеңіл өнеркәсіптің динамикасы қайта қалпына келіу бейнелейді.

Нақты сектордағы іскерлік белсенділіктің артуы **көлік саласына** оң әсерін тигізіп, жылдың басынан жүк айналымының 9,4%-ға өсуге әкеп соқты. Көлік қызметтерінің барлық түрлерінде, ең алдымен теміржол және әуе көліктерінде оң динамикасы байқалады.

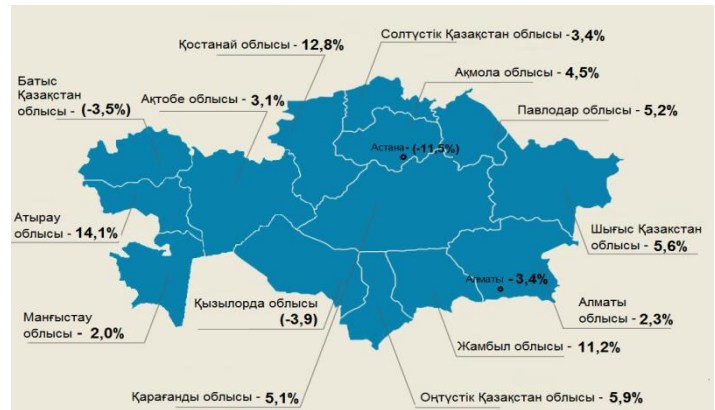
Құрылыс жұмыстарының көлемі 2018 жылдың қаңтар-ақпан айларында тұрғын емес ғимараттар құрылысының көлемінің азаюы нәтижесінде 4,5% -ға төмендеді. Құрылыс жұмыстарының бәсәндетуі Атырау, Қостанай облыстары мен Астана қаласында бекітілді. Құрылыстың ең жоғары өсу қарқыны Қызылорда және Солтүстік Қазақстан облыстарында байқалды. Мердігерлік құрылыс жұмыстарының түрлері бойынша тұрғын емес ғимараттардың (27,8%), тұрғын үй құрылыстарының (11,4%), автомобиль жолдары мен автомобиль жолдарының құрылысы (8,6%) маңызды үлесін алады.

Ауыл шаруашылығының жалпы өнімінің көлемі 3,3%-ға өсті. Өнеркәсіптің өсуі мал шаруашылықтағы өндірістің 3,4%-ға ұлғаюына байланысты. Өсімдік шаруашылығында екінші ай қатарынан жалпы шығыс өзгеріссіз қалды. Қостанай, Ақмола және Қарағанды облыстарында ауыл шаруашылығы өнімдерін өндірудің (тауық жұмыртқасы, барлық түрдегі ет және сиыр сүті) айтарлықтай өсуі байқалады.

Жыл басынан **сауданың** нақты көлем индексі 7,0%-ға өсті. Бұл ретте бөлшек сауда көлемі 4,1%-ға, ал көтерме саудасы 8,6%-ға өсті. Көтерме сауда шикі мұнай мен газ сату көлемінің артуы есебінен, ал бөлшек сауданың азық-түлік емес тауарларды сату көлемінің артуы есебінен өсті (анықтама үшін: бөлшек сауданың жалпы көлеміндегі ең үлкен үлес Алматыда, ең кіші – Маңғыстауда белгіленеді).

Байланыс қызметтерінің көлемі 5,7%-ға өсті. Саланың өсуіне Интернет-қызметтер, ұялы байланыс және басқа да телекоммуникация қызметтері оң үлесін қосты.

1-сурет. ҚР өңірлері бөлігіндегі өнеркәсіптік өндіріс индексі, ж/ж

ҚР ҰЭМ КС деректері бойынша

V. НЕГІЗГІ КАПИТАЛҒА ИНВЕСТИЦИЯЛАР

Инфляциялық күтулердің тұрақтандыруы және экономиканың нақты секторындағы қолайлы динамикасы аясында негізгі капиталға бағытталған инвестициялар 2018 жылғы қаңтар-ақпанда 54,4%-ға өсті.

Инвестициялардың елеулі үлесі (60% -дан астам) шикі мұнай мен табиғи газды өндіруге, кокс және мұнай өнімдерін өндіруге, сондай-ақ металлургия өнеркәсібіне бағытталған. «Шымкент ПетроҚазақстан Ойл Продактс» ЖШС-нің жаңғыртуына, сондай-ақ, Тенгиз кен орнын болашақта кеңейту жобасын жүзеге асыруға байланысты құрылысқа бағытталатын инвестициялар көбейді. Саудаға салынған инвестициялар 1,5 есе өсті. Өткен жылдың сәйкес кезеңімен салыстырғанда жылжымайтын мүлікпен операцияларға инвестициялар қайтадан төмендеген. Ауыл шаруашылығына салынған инвестициялар, негізінен өсімдік шаруашылығына салынған инвестициялардың өсуі нәтижесінде, 10,9% -ға өсті.

Инвестициялардың жалпы көлемінде ішкі инвестициялардың үлесі 69,6%, ал сыртқы инвестициялардікі 30,4% құрады.

Кәсіпорындардың меншікті қаражаты қаражатты қаржыландырудың негізгі көзі болып қалуда.

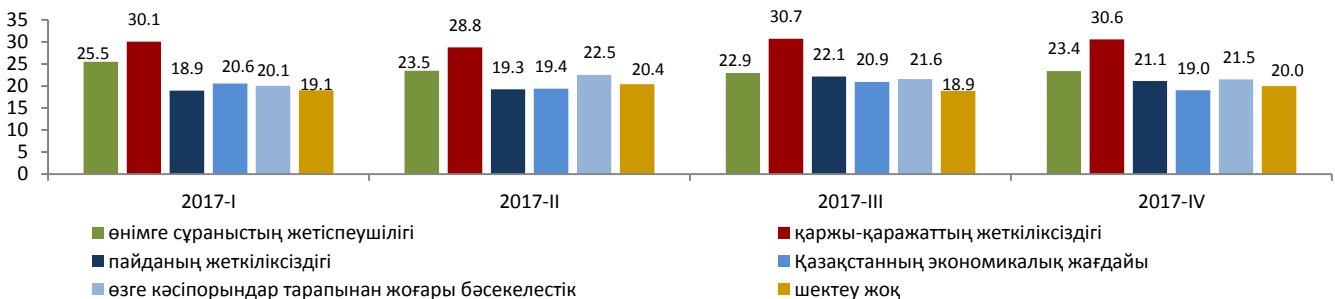
Өңірлік контексте негізгі капиталға инвестициялардың өткен жылдың тиісті кезеңімен салыстырғанда ең көп өсуі Оңтүстік Қазақстан мен Атырау облыстарында тіркелді. Инвестициялардың айтарлықтай төмендеуі Маңғыстау облысында және Астанада байқалады.

Мәлімет үшін:

Ұлттық Банк нақты сектор кәсіпорындарына жүргізген пікіртерімдердің шегінде респонденттер айналым және/немесе негізгі құралдарды қаржыландыруды шектейтін негізгі факторлардың ішінде қаржылай қаражаттың жеткіліксіздігі, өнімге сұраныстың жеткіліксіз деңгейін, басқа кәсіпорындар жағынан нарықтық бәсекелестікті, кірістің жеткіліксіздігін және Қазақстан экономикасының жай-күйін атап өтті.

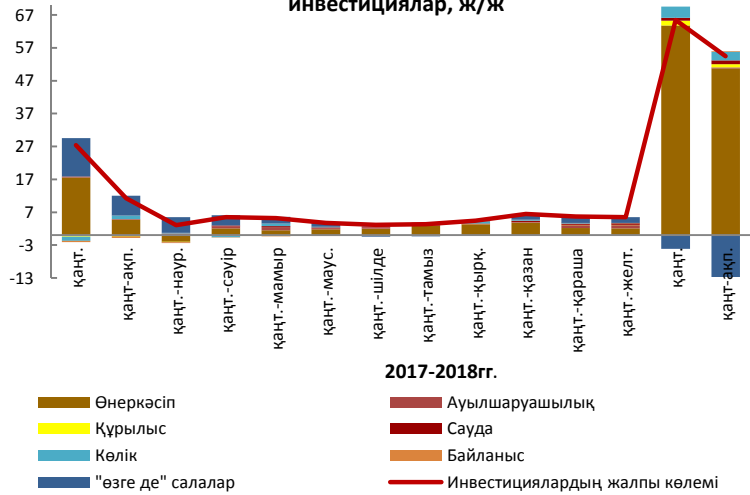
жауаптар %-бен

9-график. Кәсіпорындарды қаржыландыруды жүзеге асыруды шектейтін негізгі факторлар

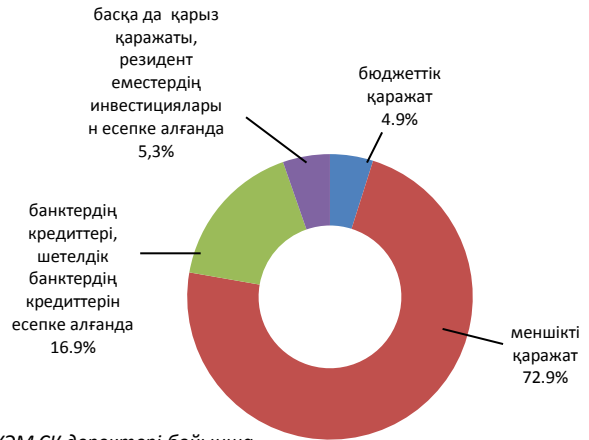
ҚР ҰБ деректері бойынша

7-график. Салалар тұрғысынан негізгі капиталға инвестициялар, ж/ж

ҰЭМ СК деректері бойынша

8-график. Негізгі капиталға қаржыландыру көздері бойынша инвестициялар

ҰЭМ СК деректері бойынша

VI. Сыртқы сауда айналымы

2017 жылдың қаңтары бойынша сыртқы сауда айналымы 24,8%-ға (экспорт 25,0%-ға, импорт 24,6%-ға өсті) ұлғайды. Экспорттың құрылымында бұрынғыдай барынша көп үлес минералды өнімдерге тиесілі 70% астам, олардың экспорты 25,1%-ға өсті. Металдар мен олардан жасалған өнімдер экспорты да 22,2%-ға ұлғайды. Жоғарыда көрсетілген тауарлар экспортының өсуі бірнеше факторларға байланысты, атап айтқанда әлемдік шикізат нарықтарында баға конъюнктурасы жақсарғанына, сондай-ақ Қашаған кен орнында мұнай өндіру көлемінің артуы негізделді.

ЕО елдері (үлесі 51,6%), Қытай (үлесі 11,8%), ТМД елдері (үлесі 15,7%) экспорттың негізгі бағыты болып табылады, олардың ішінде кеден одағы елдерінің үлесі 10,4%.

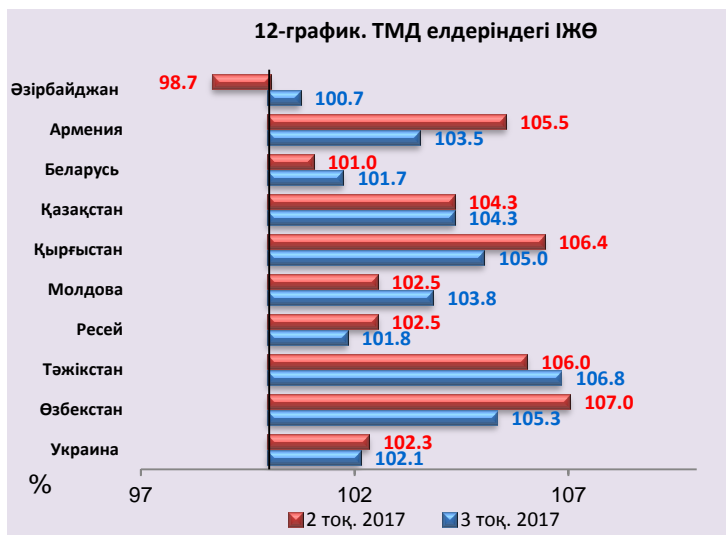
2017 жылы импорт бойынша өсім барлық тауар топтары бойынша байқалды. Импортта елеулі үлес химия өнеркәсібінің өнімі (өсу 10,0%), машина, жабдық, құралдар мен құрылғылар (өсу 13,2%), сондай-ақ минералды өнімдер (өсім 32,5%) құрайды.

Тауарлардың негізгі импорты кеден одағының елдеріне (үлесі 44,1%), ЕО елдеріне (үлесі 17,5%) және Қытайға (үлесі 15,6%) тиесілі.

ҰЭМ СК деректері бойынша

VII. ТМД елдеріндегі ІЖӨ

2017 жылғы 3-тоқсанның қорытындылары бойынша елеулі экономикалық өсім Тәжікстанда және Өзбекстанда болды.

ТМД-ның кейбір елдерінде 2017 жылғы 3-тоқсанда 2017 жылғы 2-тоқсанмен салыстырғанда ІЖӨ-нің өсімі аздап баяулады (Қырғызстан, Ресей, Өзбекстан, Армения және Украина). Экономикалық өсімнің қарқыны үдегені Әзірбайжан мен Тәжікстанда тіркелді. Әзірбайжанның ІЖӨ-сі 2-тоқсанда теріс аймақта болды.

VIII. Жұмыспен қамту және жұмыссыздық
(өткен жылдағы тиісті кезеңге %-бен)

2017 жылғы төртінші тоқсанда жұмыспен қамтылған халық 0,2%-ға өсті (2017 жылғы үшінші тоқсанда 0,2%-ға төмендеді болды).

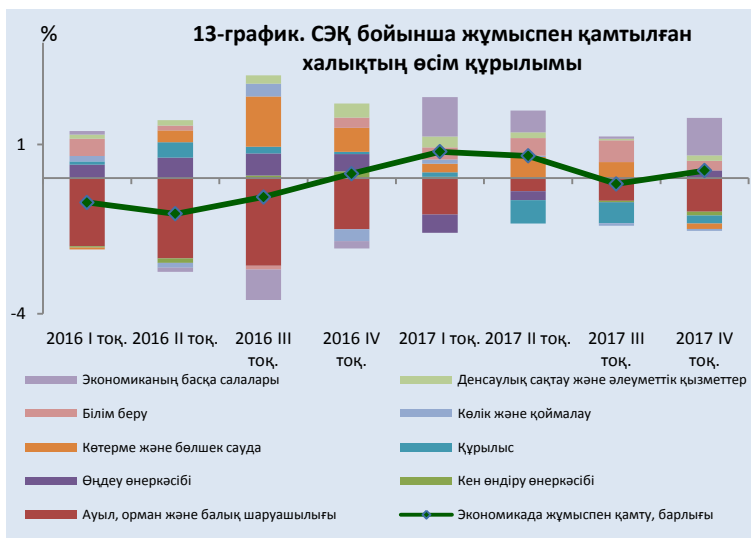
Экономиканың салалары бөлігінде жұмыспен қамтылған халықтың өнеркәсіптік сектордың тұрақты өсуі аясында өңдеу өнеркәсібінде өсуі байқалды (2016 жылдың төртінші тоқсанына 3,4%-ға өсу).

Бұдан басқа, жұмыспен қамтылғандардың санының өсуі білім беруде (2,3%), денсаулық сақтау және әлеуметтік қызметтерде (2,8%) байқалды. Жұмыспен қамтудың төмендеуі ауыл шаруашылығында, тау-кен өнеркәсібінде, сауда және құрылыс саласында байқалды.

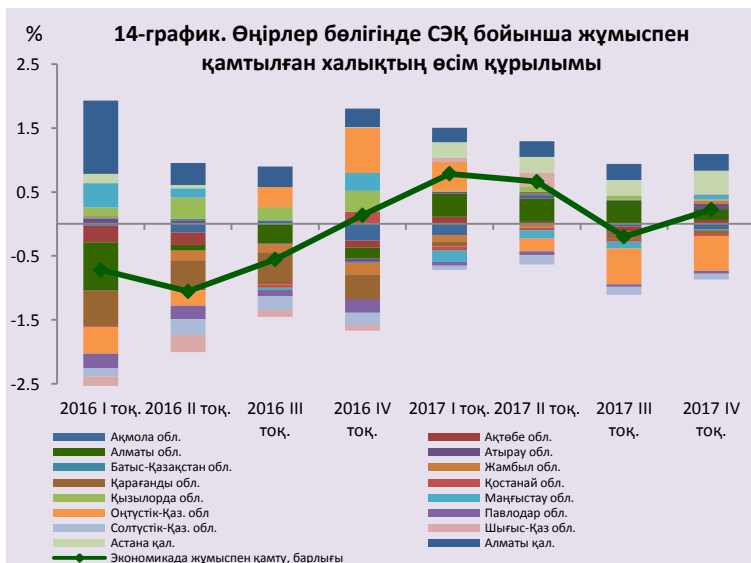
Өңірлер бөлігінде жұмыспен қамтылған халықтың негізгі ұлғаюы Алматы облысында (1,5%-ға өсті), Алматы (2,6%-ға) және Астана (6,6%-ға) қалаларында байқалды.

2018 жылғы ақпанда жұмыспен қамтылғандар саны 0,6%-ға артып, 8496,7 мың адамды құрды (экономикалық белсенді халықтың 95%).

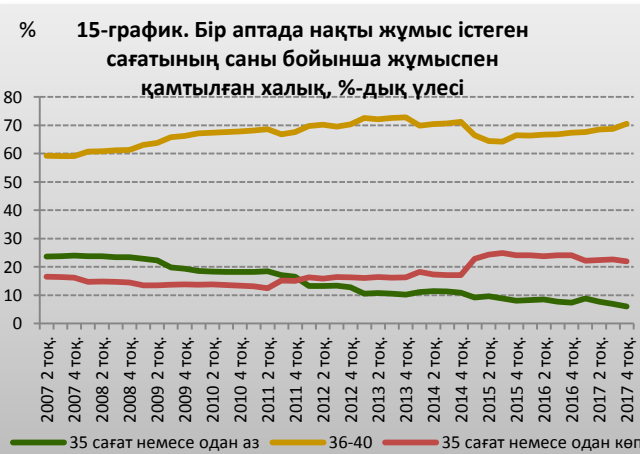
2018 жылы ақпанда жұмыссыздық деңгейі 4,9% болды (2014-2017 жылдар аралығында жұмыссыздық деңгейі орташа алғанда 5% болды). Жұмыспен қамту органдарында 120,3 мың адам жұмыссыздар қатарында ресми тіркелген.

ҚР ҰЭМ СК деректері бойынша

ҚР ҰЭМ СК деректері бойынша

ҚР ҰЭМ СК деректері бойынша

Бір аптада нақты жұмыс істеген сағатының саны 35 сағат және одан аз болатын жұмыспен қамтылған халықтың үлесі төмендеуде. 2017 жылғы төртінші тоқсанда аталған қызметкерлердің үлесі жұмыспен қамтылған халықтың жалпы санының 6,0%-ын құрады.

Сонымен қатар, бір аптада 40 сағаттан астам жұмыс істеген қызметкерлердің үлесі 2015 жылғы бірінші тоқсандағы аздаған өсуден кейін, салыстырмалы түрде тұрақты деңгейде – 21,9%-бен сақталуда.

Бір аптада 35 сағаттан бастап 40 сағатқа дейін нақты жұмыс істеген қызметкерлердің үлесі басым болып қалуда. 2017 жылғы төртінші тоқсанда біршама өсіп, үлесі 70,5% болды.

IX. Жалақы және еңбек өнімділігі

(өткен жылдағы тиісті кезеңге %-бен)

2018 жылы ақпанда бір қызметкердің орташа айлық номиналдық жалақысы 11,0%-ға ұлғайып, 151,5 мың теңгені құрады.

2017 жылғы 4-тоқсанда нақты жалақы 1,4%-ға азайды.

Салалар бөлігінде 2017 жылғы 4-тоқсанда өсім әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласында (32,3%-ға), жылжымайтын мүлікпен операцияларда (9,9%-ға), құрылыста (7,8%-ға), мемлекеттік басқару және қорғаныста (7,4%-ға) тіркелді. Кәсіби, ғылыми және техникалық қызметте (13,7%-ға), білім беруде (5,8%-ға), көлікте (4,9%) төмендеу байқалды.

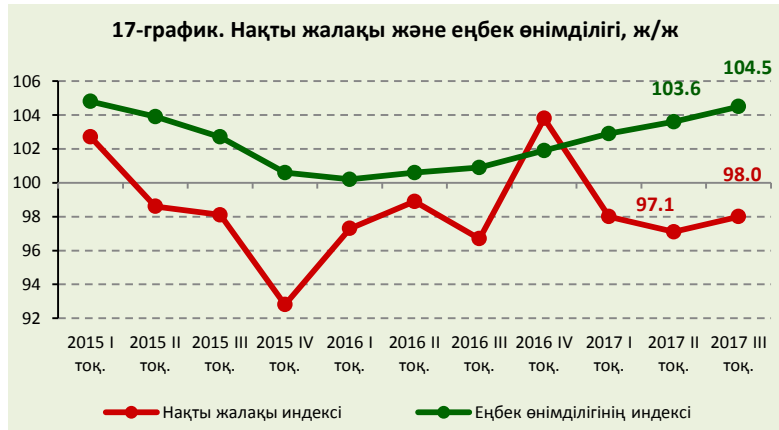
2017 жылғы 4-тоқсанда өңірлер бөлігінде номиналдық жалақының ең жоғарғы мәні Атырау облысында (288,3 мың теңге), ең төменгі мәні – Жамбыл облысында (107,0 мың теңге) тіркелді.

2017 жылғы 3-тоқсанда экономикадағы еңбек өнімділігі 4,5%-ға өсті. Салалар бөлігінде ең көп өсім өнеркәсіпте (12,1%-ға өсті), құрылыста (8,7%-ға), ауылшаруашылығында (6,5%-ға) және байланыс саласында (7,9%-ға) байқалды.

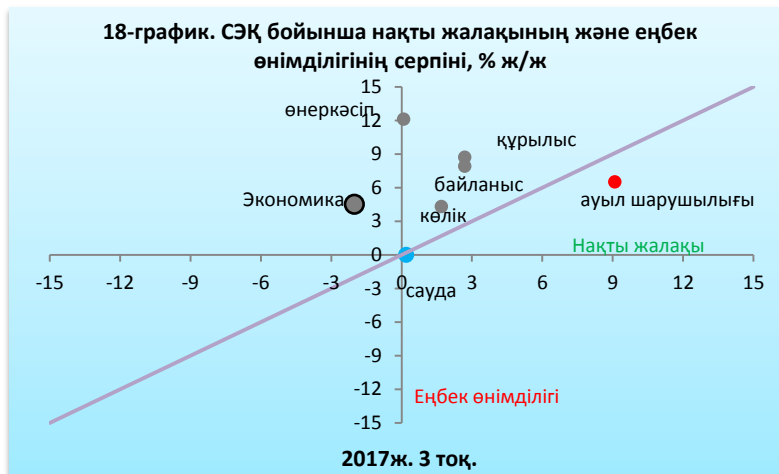
Экономиканың барлық негізгі салаларында еңбек өнімділігінің өсімі нақты жалақының өсу қарқынынан өсіп кеткенін атап өткен жөн (ауылшаруашылығынан басқа).

ҚР ҰЭМ СК деректері бойынша

ҚР ҰЭМ СК деректері бойынша

ҚР ҰЭМ СК деректері бойынша